No. 2237 Zaterdag 20 November 1926. 43ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad: Pastorie Otrabanda
Administratie: St. Thomas-college.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

Gelijkstelling van akten.

In ons nummer van 28 Augustus ll. plaatsten wij een stukje onder bovenstaanden titel, overgenomen uit *De Surinamer*.

Het ging over het Kon. Besluit No. 119, waarin sprake was van akten L. O. voor vreemde talen *buiten Nederland* behaald, die daarbij aan de Nederlandsche akten werden gelijkgesteld.

Zoowel in Suriname als in Nederland verkeerde men aanvankelijk in de meening, dat in dit K. B. ook sprake was van de akten in Suriname behaald. Wat achteraf bleek, onjuist te zijn, omdat alleen de akten in Oost-Indië behaald door dit K. B. behandeld werden.

Met de *Surinamer* uitten wij toen den wensch, dat ook de beide West-Indische Koloniën spoedig in datzelfde voorrecht zouden deelen.

Het Koloniaal Weekblad van 7 October ll. nam dit stukje in zijn geheel over, maar voegde er het volgende aan toe:

„Wij bepalen ons tot Curaçao en zouden de redactie van de *Amigoe* deze vraag willen stellen. Staan naar uwe meening de exameneischen en examens in Curaçao voor de L. O. bijakten zóózeer op dezelfde hoogte als die in Nederland, dat — misschien met terugwerkende kracht — zonder méér bij K. B. de verlangde gelijkstelling, die toch op gelijkwaardigheid moet berusten, kan worden verleend?"

Alvorens op deze nadrukkelijke vraag te antwoorden, zijn we wat méér licht gaan opsteken bij eenige onderwijsspecialiteiten, die volkomen ter zake deskundig zijn, en zoo hopen wij het *Kol. Wkbl.* met het volgende te kunnen tevredenstellen, ja zelfs méér te geven dan het gevraagd heeft.

Ons antwoord betreft natuurlijk uitsluitend CURAÇAO.

Vooreerst gaat 't hier *niet* over de eigenlijke Hollandsche hulpakte en de Cur. 3e rang, omdat deze reeds sedert 1916 of '17 zijn gelijkgesteld.

Na dien tijd is er wel een ietwat scheeve verhouding tusschen deze beide ingetreden.

In de latere jaren zijn de examen-eischen voor de hulpakte in Holland geheel gewijzigd, doordat ook de kennis van vreemde talen daarin werd opgenomen, wat op Curaçao voor den 3n rang niet het geval is. Feitelijk heeft Curaçao zelf de superioriteit van de Hollandsch hulpakte boven den Cur. 3n rang erkend, door de tegenwoordige Holl. hulpakte met den 2en rang van Curaçao gelijk te stellen.

De Cur. 4e rang kan geheel en al buiten beschouwing blijven, omdat er niets gelijkwaardigs in Holland tegenover staat.

Rest dus de akte LO. voor vreemde talen, waarover eigenlijk alleen de kwestie loopt.

In de vraag van het *Kol Wkbl*, meenen wij eenig wantrouwen te bespeuren omtrent de gelijkwaardigheid van die akten hier in de Kolonie met die in Holland behaald.

Vermoedelijk vindt dit zijn grond in de herinneringen van den schrijver, die waarschijnlijk niet later dan 1914 of '15 dagteekenen.

Het is een bekend feit, dat sinds de komst van wijlen den Heer MEERDINK als Inspecteur van het Onderwijs, het voordurend zijn streven is geweest hier de exameneischen voor *alle* vakken steeds hooger op te voeren, ook met de bedoeling om ter gelegener tijd met meer recht en kans op succès een dergelijk K. B. van gelijkstelling uit te lokken.

Dat hooger opvoeren der exameneischen werd door den Heer MEERDINK c. s. zelfs in die mate in toepassing gebracht, dat door sommigen zelfs de vraag gesteld werd of hier op Curaçao niet reeds de grens der *meerderwaardigheid* bereikt was. Een merkwaardig voorbeeld hiervan zullen we straks aanhalen.

In algemeenen zin kunnen wij den croniekschrijver over Curaçao in het *K. W.* dus zoo beslist mogelijk gerust stellen omtrent de gelijkwaardigheid der exameneischen hier met Holland.

Mogelijk zal de schrijver in het *Kol. Wkbl.* die bewering maar niet zoo voetstoots willen aannemen. Doch dat hoeft ook niet. Hij kan dat zelf controleeren. Sinds de Heer MEERDINK Inspecteur van het Onderwijs, zijn hier even goed als in Holland alle *schriftelijke* opgaven voor *alle* examens in *alle* vakken telkens in de *Curaçaosche Courant* gepubliceerd. Men kan ze dus met de opgaven van Holland vergelijken. Bovendien is 't bekend dat de examinatoren hier meestal hun examen-opgaven kiezen uit de vragen, die voor de examens in Holland zijn opgegeven.

Aan de praktijk getoetst kunnen wij dit nog eenigszins nader aanvullen.

Het *Duitsch* komt hier niet als verplicht leervak voor op den rooster der M. U. L. O. scholen. Dit zal wel de reden zijn, dat vroeger maar zelden en in de laatste jaren zich geen enkele candidaat voor dit examen aanbood. Praktische ondervinding omtrent de werkelijk gestelde eischen op die examens bestaat dus nauwelijks.

Langen tijd heeft men getwijfeld over het praktisch nut van het *Fransch* als leervak op de scholen in onze kolonie. Het gevolg daarvan is geweest, dat gedurende eenige jaren het Fransch als verplicht leervak van den rooster zoowel van de openb. als bijzondere scholen is afgevoerd geweest. In den laatsten tijd schijnt de waarde van het Fransch als leervak weer wat gestegen te zijn. Bij een dergelijke stemming voor deze taal is het niet te verwonderen, dat ook de liefhebberij om deze akte te behalen hier vrij gering is en dien ten gevolge over de feitelijk gestelde eischen hier weinig positiefs kan gezegd worden.

Als bijvakken staan *Spaansch* en *Engelsch* hier op de eerste plaats. Dat houdt natuurlijk verband met de geographische ligging van ons eiland nabij Venezuela en Colombia en de drukke handelsrelaties met de Ver. Staten.

Ofschoon hier de eischen voor het examen in het *Spaansch* op hoog peil staan, kan echter om geheel bijkomstige reden deze akte toch niet met die van Holland op één lijn worden gesteld. Dat zit 'm eenvoudig hierin, omdat hier de akte Spaansch een L. O. akte, terwijl van die taal in Holland *alleen* de akte *middelbaar* wordt uitgereikt.

Over het *Engelsch* behoeft niet de geringste twijfel te bestaan. De examens hier in de kolonie afgelegd zijn zeker en vol gelijkwaardig met die van Holland, zoo niet de meerdere. Een duidelijk bewijs en aardige illustratie hierop — en dat is waarop wij hierboven doelden — levert het bekende Tijdschrift: *De drie Talen*, jaargang 1923, bladz. 29. De Redacteur van dit Tijdschrift, die blijkbaar geregeld in Holland tot de examinatoren voor het Engelsch behoort, noemde de opgave voor dat examen hier op Curaçao afgelegd veel te moeielijk en onoordeelkundig. Doch de candidaat was er de dupe van.

Hoewel ongevraagd geven wij hier nog ten slotte ons oordeel over een paar andere vakken: *boekhouden en handelsrekenen* en *wiskunde*.

Voor het eerste vak zijn hier de eischen beslist veel strenger dan in Holland, zoodat de Cur-akte als tusschen de Hollandsche *lager* en *middelbare* akte boekhouden en handelsrekenen kan aangemerkt worden.

Het examen *wiskunde* is tot nu toe maar zelden hier door de examen-commissie afgenomen.

Het Kol. Wkbl. zal ons na dit antwoord zeker geen tekort aan duidelijkheid en openhartigheid kunnen verwijten.

De praktische conclusie uit ons antwoord moge het zelf trekken.

Curaçaosche Ditjes en Datjes.

Ontving dezer dagen 'n sympathiek schrijven uit Honolulu, van boord de K-XIII-commandant, VAN DER KUN. Was gedateerd „In zee 17 Sept. 1926". En of er boven, is me niet recht duidelijk. Zie 'm daar duidelijk voor me zitten pennen, in 't hoekje van z'n petieterig cabientje, vóór z'n petieterig bureautje, wie weet, met 'n 60 Meter bonken Pacific-water boven z'n periscope-toren.

'n Brief te ontvangen uit Honolulu is interessant, 'n brief gepend in 'n onder water schroevende duikboot nog interessanter.

Amerikaansche postzegel was echter niet afgestempeld „per duikpost", zooals bij z'n collega die 't hooger zoekt „per luchtpost"; maar dat komt nog wel en 'n onderzee-postzegel met 'n Neptuun er op ook, wacht maar.

Begreep drommels goed, dat commandant v. D. KUN in San Francisco 't slachtoffer worden zou van een of anderen Amerikaanschen reporter, wat ook gebeurd is, op 't bureau van den Nederl. Consul generaal H. I. VAN C. TORCHIANA.

Maar dat die reporter 'n juf zou zijn, had ik heelemaal niet bevroed, en was me 'n reuze-deceptie.

Never mind!

„Geachte Jan Paul," schreef me de K XIII-chef:

„Hierbij 'n krantenknipsel v/d The San Francisco Call and Post, waarin de noodige ONZIN. U zult het kaf van het koren wel weten te ziften."

Onwillekeurig grinnikte ik 'n ietje, toen ik zulks las.

Waarom?

Wel, herinner me, dat jaren her, 'n Kol. Raadslid zich tamelijk onbeleefd uitliet in 'n officieele zitting, over den inhoud van 'n kortelings gepubliceerd interview van onzen Bisschop door 'n Amerikaansch reporter.

Heb me toen geërgerd.

'tWas duidelijk, dat de spreker nooit in aanmerking gekomen was om geïnterviewd te worden door 'n rasechten Amerikaan, zoo ja, hij had gezwegen, met 'n „daar heb je die sensatie-wellustelingen weer."

't Ging toen over de droogte, over de armoede, die toentertijd heerschte op Curaçao.

Beweer je b. v. doodkalm, dat in zoo'n periode de buitenbevolking vaak honger lijdt, dan maakt zoo'n geëxalteerd persmannetje er van, dat ze met bosjes, van gebrek pardoes dood vallen, liefst met 'n hoofd er boven in reuze-letters:

„Hongersnood op Curaçao.
Talrijke slachtoffers.
Vaders, moeders, zuigelingen liggen morsdood langs den weg."

En als je dan 'ns later toevallig die wandelende hyperbol op twee beenen tegen 't lijf loopt, en je 'm nog juist bijtijds bij z'n jasknoop kan enteren met 'n: „Zeg 'r 'ns, ouwe klets, die nonsens heb *ik* je toch niet verteld," dan is 't:

„Nu ja, dat weet ik wel, dat begrijpt u zoo niet. Heb 't wat aangedikt, wat gekleurd, anders wordt je immers niet gelezen. Nu praat iedereen er over."

Diezelfde onplezierige gewaarwording heeft Commandant v. D. KUN nu ook aan den lijve ondervonden.

Dat is allesbehalve met den uitslag van z'n eerst Amerikaansch interview in z'n schik is, daar ken ik 'm voldoende voor, om zulks te durven constateeren.

„En nu ga ik met looden schoenen aan 't vertalen, wat die juffrouw geliefd te bewerен, dat de K XIII-chef haar verteld heeft, — met looden schoenen, niet zoozeer omdat 't over duiken gaat, maar vooral omdat „vertalen" nooit mijn *fort* geweest is, en ik er dus logisch even gruwelijk 't land aan heb, als aan levertraan in mijn hansopjaren.

Reusachtig hoofd met boterlettertype laat ik onvertaald, anders vervliegt 't bouquet, gaat geheel de charme er van verloren.

„Diver sights *Monster* sea fish.
„First *huge* specimens seen off coast".

En dan steekt de juffrouw van wal:

„Twintig duizend mijlen onder zee, gaf Jules Verne 't onderwerp in de pen voor 'n gefingeerd verhaal vol romaneske avonturen.

Twintig duizend mijlen boven en onder zee, zijn volgens Luitenant-commandant L. G. L. VAN DER KUN v/d Nederl. onderzeeboot K XIII, nu gemeerd in onze haven (San Francisco), slechts 'n gebeurtenis, ontbloot van alle romantiek.

„De Nederl. submarine heeft nu juist de helft van haar 25000 Mijl lange reis rondom de wereld voltooid, maar volgens bewering van haar verrassend jeugdigen commandant, ondanks z'n imponeerende insignes en goudgallon, wordt de romantische kant van zulk'n wereldreis veel te hoog aangeslagen.

„Over 't algemeen, vertelde hij, denkt men, dat we aan boord van 'n submarine omringd zijn van de reusachtige bewoners der onderzeesche krochten.

„'n Feit is 't, dat ik nog nimmer in al de zeeën die ik onder en boven doorkruisd heb vreemde *monster*-visschen gezien heb, tot 'n paar dagen geleden, onder, de kust van Californië.

„Gewoonlijk varen we op 'n diepte, waar zoo goed als niets van 't onderzeesch dierlijk leven te zien valt. We zien, helaas, heel wat minder van de schoonheid en de wonderen van den Occeaan, dan menigen bevroedt."

Toen kreeg Commandant v. D. KUN 'n gracieus complimentje, over z'n keurig gecheveerd. Engelsch.

„Wel, dat had hij als jongen geleerd op school in Holland, en de finishing touch er aan gegeven, 'n jaar of wat geleden, tijdens z'n verblijf te Shanghai.

„Hoe dikwijls we duiken?

„En route driemaal elken dag, tot 'n diepte van 60 m.

„De steile afgronden en bergen en dalen van den oceaanbodem benaderen we slechts door onze peilingen, zoodat 't wondere wonderland in 't pekdonkere diep voor ons 'n gesloten boek blijft.

„Geloof me, aan boord van 'n submarine is meer regelmaat en routine, dan avonturen en 'n zich verlustigen in 't weergalooze schoone van den majestueuzen Oceaan.

„Stel U voor, 34 man, de bemanning v. d. K XIII — opgesloten in 'n ruimte van ongeveer een uwer Pullman-cars. Met exercitie, en wacht en dagelijksche bezigheden, blijft er voor romantische bevliegingen, al heel luttel tijd over.

„Den 27n Mei l.l. zijn we uit Holland vertrokken, via de Azoren, de Canarische eilanden, en onze W. I. kolonie Curaçao, eens beroemd om haar likeur, nu om haar olie.

„We zijn binnengeloopen te Colon, Panama, Mazatlan, en nu hier in San Francisco, zijn we precies op de helft van onze reis.

„Van hier gaan we recht door naar Honolulu, dan 't Japansche Guam, doen de Philippijnen aan, en vervolgens full speed naar de holl. eilanden in de O. I. Archipel.

„Sommige van deze havenplaatsen zijn voor Holland van 't grootste belang, zooals Banda, Bima, Soerabaia, etc. schoon de doorsnee-Amerikaan er nog nooit van gehoord heeft.

„De eenige opmerking, die de vriendelijke commandant v. d. K XIII te maken had op ons Amerikanen was, niet over de ontvangst, kon niet hartelijker geweest zijn, maar over 't gloeiend-heet stoken van onze huizen.

„Kijk, 's nis hier. In juliesky-scrapers en scrapertjes heerscht over 't algemeen je reinste tropennatuur, vandaar 't enorm ijswatergebruik om je weer af te koelen.

„In Mazatlan viel 't me op, dat 'n Engelschman, ijswater uitwendig, en inwendig alles liefst heet zoo mogelijk gebruikt.

„Als je in Mazatlan 'n stuk ijs geeft aan 'n Amerikaan, dan drinkt 'ie 't op. „Maar geef je 't aan 'n Engelschman,

Nog een zijde van het salaris-vraagstuk.

Een zijde van het salaris-vraagstuk, die in nauw verband staat met, — en in een zekeren zin een gevolg is van de economische zijde, is de moreele.

Deze verdient een heel bijzondere belichting, omdat de gevolgen ervan, zoowel voor het Gouvernement zelve, als voor de ambtenaren en de maatschappij zeer noodlottig zijn.

Er is niets wat zoo demoralizeerend en deprimeerend werkt, als een ontevreden geest. Die ontevreden geest openbaart zich in alles, ook in het werk dat men te presteeren heeft, dat juist tengevolge daarvan minder goed en minder vlug van de hand zal gaan. Als de werkman, hetzij dan ambtenaar, employé of handwerksman, hoofd van een gezin, met zware finantiëele zorgen te kampen heeft, niet wetend hoe zijn huisgezin te geven wat het volgens staat en stand toekomt, dan zal die bezorgdheid hem neerdrukken, geheel den dag door, en daardoor van zelf invloed hebben op zijn werk. Het werk zal minder goed vlotten, omdat de lust, die een uitvloeisel is van de innerlijke tevredenheid, ontbreekt.

En dit te minder nog, als men weet dat degeen, in wiens dienst men werkt, 't in zijn macht heeft die zorgen te verlichten.

Om goed werk te presteeren, en met lust te arbeiden, moet men goed betaald worden, zoodat men met zijn huisgezin goed ervan kan rondkomen. Is dit niet het geval, dan wordt men ontevreden, een groot deel van den dag wordt met mopperen en kankeren doorgebracht, het werk gaat lusteloos en zonder die liefde voor den arbeid, die voor goed werk onontbeerlijk is.

En wie is er ten slotte de dupe van, en het kind van de rekening?

De werkgever, in casu, het gouvernement, dat juist ten gevolge van dien geest van ontevredenheid, geen resultaten bereikt, geëvenredigd aan de bestaande salarissen.

Men denke nu niet, dat wij hiermee het sisteem van lijntrekken willen verdedigen of goedpraten.

In geenen deele.

De ambtenaar of werkman, die zich voor een bepaald salaris of loon in dienst van het gouvernement gesteld heeft, heeft daarvoor de zedelijke verplichting op zich genomen, zijn werk naar behooren te vervullen. Laat hij zich door zijn geest van ontevredenheid, ten gevolge van te geringe salariëering, verleiden tot lijntrekken, of om zijn werk niet met de vereischte zorg, nauwkeurigheid en vlijt uit te voeren, dan komt hij daardoor aan zijn plicht tekort; — en verspeelt daardoor zijn recht om voor betere betaling of salariëering op te komen.

Alleen een plichtgetrouw ambtenaar of werkman heeft recht met alle wettelijke middelen, die hem ten dienste staan, te streven naar de verbetering van zijn positie en zich een alleszins menschwaardig bestaan te verzekeren.

In geen geval dus keuren wij het sisteem van lijntrekken, dat, helaas, maar al te veel wordt toegepast, goed.

Integendeel. Wij willen plichtgetrouwe, nauwgezette, gewetensvolle ambtenaren en werklieden; — maar dan ook goed betaald, zoodat zij hun huisgezin, vrouw en kinderen, alles kunnen geven, wat hun volgens staat en stand toekomt, en waarop ze recht hebben.

Maar.... ofschoon wij het lijntreksysteem ten sterkste afkeuren en veroordeelen, is het toch heusch geen psychologisch raadsel, ligt 't psychologisch veel eer in de lijn van de menschelijke zwakheid, om wanneer men meent voor zijn gepresteerden arbeid niet voldoende loon te ontvangen, juist daarom ook minder zorg aan dien arbeid te besteden. Wat dus ten nadeele komt van den werkgever.

Nogmaals, wij praten zulk een handelwijze niet goed, en wanneer wij allemaal met ideaal-menschen te doen hadden, zou zulk een misbruik, — want, dat is het toch, — niet voorkomen. Maar aangezien we geen van allen ideaal-menschen zijn, is het psychologisch zeer verklaarbaar, dat het gebeurt. En daarmee dient de werkgever, in casu het gouvernement, rekening te houden, — ook in zijn eigen voordeel, en daarom zijn ambtenaren een salaris te betalen, dat alleszins toereikend is om dien ambtenaren en hun gezin een menschwaardig bestaan te verschaffen.

Dit is een andere zijde van het vraagstuk, die toch ook wel eens onder de oogen mag gezien worden.

Een andere, waarin ons christelijk standpunt nog scherper op den voorgrond treedt, bewaren wij voor een volgende week.

dan wipt ie 't met 'n vaartje, niet door zijn keelgat, maar in z'n badwater."

Finis.

⁂

Dat is eens, maar nooit meer.

Bedoel, nooit van mijn leven meer 'n vertaling te publiceeren van 'n verslag van 'n Amerikaansch vrouwelijk reporter, of reportster of reportesse, wat is je reinste sisyphus-arbeid.

Heb me krom zitten pennen, gemaakt wat er van te maken was, en wat weten de Amigoe-lezers nu nog?

'n Allertreurigst schamel beetje!

Voor 'n would-be amateur-reportertje v/d *Amigoe*, zooals ondergeteekende, zou 't er nog niet door kunnen, laat staan voor 'n getrainde en natuurlijk gediplomeerde verslag-geefster van 'n Amerikaansch grootblad met 'n oplage waarvan je duizelt. Dan heb je recht je eischen hooger te stellen. En als 't nu allemaal maar correct was, wat ze onzen duikbootchef in den mond legt, dan zou je zeggen: enfin, laat ze maar babbelen; — maar, hoe was 't ook weer? „Jap Paul, hierbij 'n krantenuitknipsel, waarin de *noodige onzin.*"

Die juffrouw moest maar heel gauw gaan trouwen.

Met pap koken, kousen stoppen, broekjes en jurkjes strijken voor 'n half dozijn kindertjes, zou ze zich heel wat nuttiger maken.

Weet zeker, dat mijn oud-prof. in de litteratuur dit verslag vol emphase zou betitelen als „'n groote prul."

Waar die onzin schuilt?

Voldoende U, 'n paar aangebrande schijfjes van die mislukte „fricandeau literair Américain" op te dienen, de rest is precies zoo.

Over die „monsters", waarmee de Juffrouw 'n reuze-furore geslagen heeft in San Francisco, schrijft v. D KUN me: Heb inderdaad voor 't eerst in tien jaren door de periscoop onder water groote visschen gezien, maar 't waren heelemaal geen *monsters*.

Stel dat 't genootschap van Ichtyologie te San Francisco naar aanleiding van dit intervieuw 'n expeditie uitrust, om coûte que coûte die *monster*-exemplaren voor hun verzameling in de wacht te slepen, en geheel de opzet blijkt ten slotte nogal logisch — geen eieren, geen omelette — 'n totale mislukking, wie krijgt dan de schuld?

Natuurlijk de Hollander, de Commandant v/d K XIII.

O, vrouw, Uw naam is....

Nog 'n schijfje?

Heel graag, dank U wel.

De wereld — om — duiker v. D. KUN heeft weer 't woord:

Wat ze me, in die laatste dikgedrukte slotalinea in den mond ligt, is heelemaal niet van mij, maar van 'n Amerikaansch marine-officier, die me in Balboa 't volgende vertelde:

„Hij lag met 'n U. S. schip op Mazatlan, waar ook n' Engelsch oorlogschip was.

Met een der Engelsche officieren ging hij nogal vaak naar den wal, en hoorde zoodoende, dat het Engelsche schip geen ijsmachine aan boord had; 't U. S. schip *natuurlijk* wel. Om de Engelsche vrienden 'n pleizier te doen, gaf hij op 'n dag, toen de Engelschman bij hem van boort ging, hem twee staven ijs mee.

Toen hij 'n paar dagen later z'n vriend weer sprak, informeerde hij, hoe 't ijs bevallen was.

„Fine," was 't antwoord, „it was the first cold bath I had, since four months"

Dat vertelde ik aan die juffrouw van de krant, die er de nonsens van maakte die U ziet.

Commentaar overbodig.

Nog 'n schijfje.

Neen, dank U wel, 't spijt me, excuseer me, maar 't smaakt me heelemaal niet meer.

O zoo, dat dacht ik wel.

⁂

Schreef in mijn onder-de-streep van 31 Juli ll. over mijn onvergeetlijke duiktocht met de KXIII o. a. 't volgende:

„Recht voor me stond 'n lange *matroos* in 't blauw, met 'n wit lapje om z'n rechterwijsvinger, fleschjes sodawater en limonade en bier in 'n tobbe ijs te deponeeren."

Naar aanleiding van die passage, schrijft me commandant v. d. KUN.

„Ik liet de „Amigoes", hier in San Francisco ontvangen bij de bemanning circuleeren. Er was ademlooze belangstelling, vooral wanneer ze enkele hunner meenden te herkennen.

De man met de zeere vinger heeft er wat van moeten hooren.

Hij is *marinier.*

Zijn gewone scheldnaam was *soldaat.*

Nu is ie omgedoopt in *zeeman.*"

't Spijt me heusch voor den goeien man met z'n zeeren rechterwijsvinger, dat ie door mijn schuld er zoo tusschen genomen is.

Tot mijn verontschuldiging kan ik slechts inbrengen, dat ik als Rotterdamsche jongen, nog nooit door de straten van mijn vaderstad 'n marinier in 't *blauw* heb zien beenen, noch stram alleen, noch ietwat minder stram aan den arm van z'n dulcinea.

Collega's van dien goeien blauwen marinier met z'n zeeren rechterwijsvinger, doe me 'n pleizier, gooi dat „zeeman" over boord, en noem 'm weer „soldaat"

Nou, affijn Jan Paul, dat is all right.

Dankie wel, hoor. Jullie zijn fideele kerels! geef me de vijf. Hier, soldaat, jij 't eerst.

„De reis, — vervolgt Commandant „v. d. Kun — verliep verder geheel „naar wensch. Wanneer U in de cou„ranten zult lezen, dat de K XIII in Manilla is aangekomen — 17 Nov. a.s. „— weet dan dat alle werkelijke ge„vaar achter den rug is. Voorbij Guam „hebben wij n.l. 'n kans op typhonen, „natuurverschijnsels, die ik liever onder een studeerlamp, dan in loco bestudeer."

⁂

Vóór ik eindig, moet me nog iets van 't hart.

Luitenant V. D. HOOP, heeft in der tijd z'n memoires, prachtig geillustreerd over z'n succesvollen vliegtocht van Holland naar onze Oost Indiën, gepubliceerd.

Volg dat illustre voorbeeld, geachte Commandant V. D. KUN en geef ook Uw geillustreerde memoires uit over Uw succesvolle reis rondom de wereld in 'n *duikboot.*

Niet gaan? Best hoor, U weet wel, „a will a way", dat heeft U genoeg getoond.

Kijk 'r 'ns hier. Als 't gloeiend gefeest te Soerabaia, etc, ter Uwer eer en van den état-major en bemanning v. d. kranigen K XIII begint te luwen en ge al dat befuifd-worden, o, zoo moede zijt, vraag dan 'n paar maanden verlof.

Koop 'n riem folio-papier, 'n corpulente flesch fountain-inkt, stuw uw actetasch vol met notities en photo's van uw wereldreis, pak uw logboek in uw city-back, en huur 'n rustig bungalow'tje ergens buiten Soerabaja in de frissche rimboe.

Nà 'n matineuse kuier door 't ontwakend tropisch bergland, 'n klaterende douche, zonder ijs, 'n mokka, 'n rookstok, en dan ontdop uw vulpen en calligrapheer in sierlijke letters aan uw folio-blanco I:

„Eerste reis rondom de wereld, met de Nederl. duikboot K XIII"

Commandant v. d. Kun, de waarde-volle uniek-scientifieke gegevens, voor elken journalist om te watertanden door U vastgelegd, op Uw tocht de wereld om, verwerkt door Uw vlotte pen, beloven, 't kan niet anders, onfeilbaar reuze-succes in alle beschaafde kringen.

En 't steeds wassende legioen van futlooze slappelingen van onze moderne maatschappij zal 't leeren, dat al de krachtpatserij van hun box- en voetbal- en rughby-afgodjes, slechts pygmeeën-gedoe is, bij deez' wonder-pracht-prestatie van Hollandsche durf, Hollandsche energie, Hollandsche door niets te stuiten Ausdauer.

Vandaag 17 November, aankomst v. d. K XIII te Manilla. „Alle werkelijke gevaren zijn nu achter de rug."

Mijn eeresaluut aan Commandant v. D. KUN, état-major en bemanning.

Wat zullen ze vannacht heerlijk slapen.

Slamat tidor, en van harte.

JAN PAUL.

San Willibrordo

Nov. 17/26.

Berichten uit de Kolonie.

KERKELIJKE BERICHTEN.

Mgr. Vuylsteke.

Volgens laatste uit New-York ontvangen bericht is onze Apostolisch Vicaris, Mgr. Vuylsteke, 17 November scheep gegaan met het S.S. *San Juan* van de *Red-D-Line*, en wordt Woensdag 24 November hier terugverwacht.

Aan Mgr. Vuylsteke onze eerbiedige welkomstgroeten.

O. L. Vrouw van Chiquinquirá.

Op plechtige wijze is Donderdag l.l. door de „Colonia Zuliana" het feest van O. L. Vrouw van Chiquinquirá gevierd in de kathedraal van St. Anna.

Zoowel des morgens onder de plechtige H. Mis als 's avonds onder het plechtig Lof zijn de feestpreeken gehouden door den Zeereerw. Pater Victoriano de S. Martin, van de Paters Capucijnen te Maracaibo.

H. M. „Sumatra".

Donderdag morgen, omstreeks 8 uur, is de Nederlandsche kruiser, H. M. „*Sumatra*" hier behouden en wel, onder de gebruikelijke saluutschoten, gearriveerd. De état-major bestaat uit kapitein ter zee jhr. G. L. SCHORER, commandant; kapitein luitenant ter zee 1e kl. F. H. AGTERBOS, P. VAN POPTA en J. J. A. v. STAVEREN; luitenants ter zee 2e kl. K. W. BORNKAMP, E. H. TEN BROEKE, J. CALLENFELS, J. F. W. NUBOER, P. ROUWENHORST en jhr. N. J. C. VERSLUYS; luitenants ter zee 3e kl. H. A. ACKERMANN, S. DEN BOEFT, J. G. BROEKHUYSEN, G. B. M. VAN ERKEL, H. ISBRUCKER, K. J. F. KREDIET, J. K. MULLER, J. J. QUÈRÈ en A. C. LUNBECK; 1e luitenant der mariniers J. J. A. KEUCHENIUS; officieren van den Marine Stoomvaartdienst 1e kl.: H. L. E. VAN GELDER en A. C. VAN DER HAAGEN; id 2e klasse H. BUTER, H. VAN DER BRUGGE, N. A. GONS, H. L. J. DE JONG, M. KRAAL, J. A. W. VAN der LAAN en W. VAN LEEUWEN HKZN; id. 3e klasse M. C. SCHOL en T. A. VOS; officier van gezondheid 1e kl. E. P. HARTLIEB; officier van adm. 1e klasse H. P. VERSCHUUR; id. 3e klasse H. BAKKER en H. A. WESTEROUWEN VAN MEETEREN.

Als aalmoezenier gaat mee aan boord de weleerw. Pater Jezuiet, TH. VERHOEVEN.

De „Sumatra" is 150 M. lang en heeft een maximum snelheid van 35 mijl. In alle havens, die zij op haar reis naar hier heeft aangedaan, is aan de „Sumatra" een feestelijke ontvangst bereid.

Draadloos gewaarschuwd voor de naderende cycloon, die vorige maand bij Cuba gewoed heeft, en er zulke groote verwoestingen heeft aangericht, is zij nog juist die kunnen ontloopen.

Wij wenschen de état major en bemanning van harte welkom hier, en een alleraangenaamst verblijf, opdat zij met de meest aangename herinneringen aan ons eiland en zijn bevolking, onze haven weer mogen verlaten om de reis naar Soerabaya te vervolgen.

Ernstige waarschuwing.

Dr. K. E. FEHÉR, havenarts alhier, heeft ons beleefd verzocht belanghebbenden mede te deelen, dat zich te Guayaquil op 10 November 1926 drie gevallen van builenpest hebben voorgedaan.

Reden waarom de schepen, die genoemde haven aandoen, allerdringendst gewaarschuwd worden om de uiterste voorzichtigheid in acht te nemen.

Regen.

Curaçao is volop in den regentijd. Bijna geen dag zonder regen.

Vooral de buitendistricten genieten volop van het goede.

De regenmeter op het College gaf de laatste twee dagen 49 m.m. aan.

Bazaar.

De Club „*Entre Nous*" heeft een bazaar georganizeerd in de loge „De Vergenoeging" op 18, 19, 21 en 22 Nov. ten bate van het nieuwe theater.

Olie in de haven.

De laatste dagen is de haven in een oliemeer herschapen, zeer ten ongerieve van de booten en allen die op 't water te maken hebben.

Is daar nu niets aan te doen?

Koloniale Raad.

Zitting op Maandag, den 22n. November 1926, des avonds te 8 uur.

Te behandelen onderwerpen:

1. *Ingekomen stukken.*
2. *Verkiezing van candidaten ter aanvulling van de vacature ontstaan door het overlijden van den Heer E. M. Penso.*

Willemstad, den 18n. November 1926.

De wnd. Griffier van den Raad,

J. G. Statius Muller.

Welkom.

Met den gouvernement schoener *Ligia* is Zijne Exc. de Gouverneur Maandagavond van Zijne inspectie-reis naar Bonaire teruggekeerd.

Van zijn verlof-reis naar Frankrijk is hier teruggekeerd de Heer DESCHAMPS Directeur van de Fransche Kabel, en Echtgenoote.

Hartelijk welkom.

Prijsuitdeeling Pensionaat „Welgelegen."

Woensdagavond had in het pensionaat „Welgelegen" de plechtige jaarlijksche prijsuitdeeling plaats, in tegenwoordigheid van Geestelijkheid, Heeren Consuls, Familieleden der leerlingen en vele genoodigden.

Maandag middag werd voor een uitgelezen gezelschap op de tennisbaan van het College een match gespeeld, opgeluisterd door het muziekkorps van Scherpenheuvel. De Edelachtb. Heer HORACIO LEYBA, Consul-Generaal van Venezuela, had een prachtigen beker beschikbaar gesteld die gewonnen is door Mej. Puccini, en de Edelachtb. Heer Consul van Columbia een beeld, dat ten deel gevallen is aan Mej. Toledo.

De tentoonstelling van fraaie handwerken, die Maandag geopend werd, trok vele belangstellende bezoekers, die allen verrukt waren over het vele schoons, dat op velerlei gebied van fijn vrouwelijk handwerk deze tentoonstelling te genieten gaf.

Woensdagavond was de glorie-avond zoowel voor de leerlingen en hare resp. ouders als voor de Eerw. Onderwijseressen. Het was een avond van veel kunstgenot. De muziek onder de bekwame leiding van Prof. J. PALM was op z'n best. De „*Scènè Tyrolienne*" zoowel als het kinderspel „*Mariposas*" waren een en al gratie door de fijne mengeling van kleuren en bevallige bewegingen. Het blijspel „*Examen de grado*" ontlokte telkens een algemeen gelach door de geestige antwoorden van de examinanda. De finaal van dezen feestavond was een met veel voordracht en karakter uitgevoerd alegonisch mysteriespel „*Esclabitud que liberta*" verzinnebeeldende de ware vrijheid en het geluk dat de dienst van God geeft, tegenover de valsche vrijheid en ontgoocheling die de wereld biedt.

Aan de Eerw. Soeur Supérieure, de Eerw. Zusters Onderwijzeressen, de gediplomeerde en gelauwerde leerlingen en resp. Ouders onze hartelijke gelukwenschen.

1ste Toeristen-boot.

Volgens advertentie van de Agenten J. & D. Jesurun komt op Maandag 13 December het stoomjacht „*Arcadian*", genaamd „The Cruising Ship Wonderful" met toeristen. Van hier vertrekt het schip naar Cristobal C. Z. Jamaica Havana, Bermuda, Azoren en zal op 8 Januari 1927 te Southampton, Engeland, aankomen.

Er is voor passagiers gelegenheid de reis mee te maken.

Dank.

In dank ontvangen van de firma MENSING & Co. een kataloog van pianos van de fabriek van G. Schneider & Sohn: Luckenwalde b. Berlin, tevens van de *Lively Heat*, *Red Star* oliestoven van de *Detroit Vapor Stove Co.*

Van het Agentschap van de *Horn-Linie* een tijdtafel voor de eerste zes maanden 1927.

Telegraafverkeer.

De directeur-generaal der P. en T. maakt bekend, dat met ingang van 16 Oct. 1926 het tarief der telegrammen naar Curaçao is verlaagd als volgt:

Gewone telegrammen f. 3,05 per woord, uitgestelde telegrammen f 1.52½ per woord, Nederlandsche regeeringstelegrammen f. 1.99½ per woord.

De verzending der telegrammen tegen bovengenoemde prijzen kan uitsluitend geschieden via Londen P. Q. of via Brest P. Q. d. w. z. van Londen of Brest af over de lijnen der Fransche kabelmaatschappij. (*A. H.*)

Aldus lezen wij in *Kol. Wkbl.* van 21 Oct. ll. en we vragen: Geldt 't zelfde verlaagde tarief ook voor telegrammen van Curaçao naar Holland? We kunnen ons niet herinneren, tot heden iets daaromtrent gelezen te hebben. 't Zou toch wel de moeite waard zijn, er publiciteit aan te geven.

St. Thomas-college.

De Fraters verzoeken verschoond te blijven van bezoek van 25 Nov. tot 2 December.

Kabel- en Korte-golf-nieuws.

De Agenten van de Hamburg-Amerika-lijn alhier, de Heeren Edwards, Henriquez en Co. ontvingen het bericht dat 11 November te Hamburg overleden is Dr. A. Hopff, in leven Directeur van genoemde scheepvaartlijn.

In de Engelsche Kamer heeft dr. Philip Cunliffe, president van de „Board of Trade" verklaard, dat de staking in het steenkolen-bedrijf en de belemmering die daarvan het gevolg was in de andere industrieën, aan Engeland een verlies veroorzaakt heeft van £ 250.000.000 a £ 300.000.000.

10 November trouwden in de St. Gedule te Brussel Kroonprins Leopold van België met Prinses Astrid van Zweden. Het Koninklijk paar werd ontvangen door de hoogere geestelijkheid, Mgr. van Roey, Aartsbisschop van Mechelen aan het hoofd. Rond de kathedraal was de menigte zoo groot, dat verschillende vrouwen en kinderen gewond werden. 't Was de meest imponeerende manifestatie, die in België na den dag van den wapenstilstand, nu 8 jaar geleden, had plaats gehad.

Kortegolf van uit den Haag Vrijdagavond 12 Nov.

Het Engelsche regeeringsvoorstel tot regeling van het mijnconflict omvat de onmiddelijke werkhervatting, tijdelijke uitbetaling van het oude loon, het verkrijgen van standaard overeenkomsten, instelling van een arbitrage-hof gedurende een half jaar. Dit voorstel wordt heden door de mijnwerkers gedelegeerden besproken. Verwacht wordt dat het eind van het mijnconflict thans nabij is.

De tweede kamer heeft het nederlandsch-belgisch verdrag met 50 tegen 47 stemmen goedgekeurd, nadat de schorsingsmotie Marchant met 53 tegen 44 stemmen was verworpen. De stemmen waren zeer verdeeld. Thans moet de eerste kamer zich nog uitspreken.

AANBESTEDING.

Bij openbare inschrijving zal worden aanbesteed de levering van 67 paar schoenen ten behoeve van de politie.

De onderteekende inschrijvingsbiljetten moeten uiterlijk op Vrijdag, den 26n November 1926 om TWAALF uur 's middags zijn ingeleverd op het Parket van den Procureur-generaal, waar de inschrijvingsbiljetten op gemeld uur geopend zullen worden.

Belanghebbenden kunnen bij de opening persoonlijk of door een gemachtigde tegenwoordig zijn.

Biljetten, die niet onderteekend zijn, of waarin sommen of woorden onvoldoende of onduidelijk geschreven zijn, kunnen worden geweigerd.

De inschrijvers moeten ten genoegen van den Procureur-generaal twee goede borgen stellen tot zekerheid van de richtige nakoming van hunne verbintenissen.

De gunning wordt voorbehouden. Omtrent de verdere voorwaarden kunnen op het Parket voornoemd nadere inlichtingen worden ingewonnen.

Curaçao, den 12n. November 1926.

De Procureur-generaal.

Voor de vele blijken van deelneming ondervonden bij het overlijden van mijne innig geliefde Echtgenoote betuig ik bij deze mijnen hartgrondigen dank.

Cnraçao 20 November 1926.

J. M. J. ELLIS.

BUITENLAND.

AMERIKA.

Hoe een Pool-Onderzoeker in 1909 omkwam.

Misdaad na 17 jaar opgehelderd.

Na 17 jaar lang onopgehelderd te zijn gebleven is thans een misdaad ontsluierd, die zich indertijd in het barre Poolgebied heeft afgespeeld.

De onderzoeker Putman, die van een expeditie naar Groenland te New-York is teruggekeerd, heeft in een brief aan de „New York Times" een verhaal van het drama gezonden, waarvan prof. Ross Marvin van de Cornell-universiteit, één der medewerkers van Peary, het slachtoffer was.

Prof. Marvin was met een paar Eskimo's op onderzoek uitgetrokken, doch keerde niet meer met hen terug. De Eskimo's vertelden, dat hun metgezel een dunne ijslaag had willen overtrekken en verdronken was.

Aan dit verhaal werd onvoorwaardelijk geloof gehecht.

De ware toedracht der zaak zou voor immer onbekend zijn gebleven, zoo niet één der Eskimo's, die indertijd prof. Marvin vergezeld had, zich onlangs tot het Christendom had bekeerd en door berouw gedreven openlijk de bekentenis aflegde, dat hij den professor had gedood.

De moordenaar, Koodlooktoo geheeten, verklaarde, dat hijzelf en een Eskimo, Inukitson genaamd, met prof. Marvin van een onderzoekingstocht terugkeerden, toen het drietal van elkaar afraakte.

Inukitson, die de honden leidde, volgde bij vergissing het spoor van Koodlooktoo, in plaats van dat van den professor.

Toen deze zich bij het tweetal vervoegd had, berispte hij Inukitson streng en gaf hem bevel, achter te blijven, zonder eenigen voorraad, terwijl hij (de professor) en Koodlooktoo verder voort zouden gaan.

Koodlooktoo, beseffende, dat dit een zekeren dood voor zijn kameraad zou beteekenen, schoot den professor onverhoeds een kogel in het achterhoofd. De getroffene viel dood neer en het lijk werd in een gat in het ijs gestopt.

Toen de Eskimo's bij de hoofdgroep der expeditie terugkeerden, deden zij het verhaal van Marvin's dood door verdrinking.

De Amerikaansche staatssecretaris van buitenlandsche zaken, Kellog, heeft thans den Amerikaanschen gezant te Kopenhagen opdracht gegeven, de zaak te onderzoeken. Men is echter van meening, dat Koodlooktoo niet veroordeeld kan worden, eensdeels, wijl de misdaad verjaard zou zijn en anderdeels, wijl het gebied, waarin de moord gepleegd werd, toenertijd „niemandsland" was, daar het eerst 12 jaar later onder Denemarkens souvereiniteit kwam.

De familie van prof. Marvin twijfelt intusschen aan de waarheid van het verhaal voor wat betreft Marvin's handelwijze, die aanleiding tot den moord zou zijn geweest. Mogelijk is, dat de Eskimo's hem verkeerd hebben verstaan.

Men wil de 86-jarige moeder van den professor, bij wie de droefheid over het verlies van haar zoon door verdrinking, naar zij nog steeds meent, met den loop der jaren gesleten is, van de ware toedracht der zaak onkundig laten.

Een proclamatie der Canadeesche Regeering.

In verband hiermee is het wellicht interessant, het volgende manifest af te drukken, dat zoo juist in de taal der Eskimo's is uitgevaardigd door de Canadeesche regeering.

Het opschrift luidt: *„Gij zult niet dooden!"*

„Weet", zoo begint het manifest, „dat de koning van het land u beveelt en zegt: „Gij zult niet dooden!"

Waarom spreekt hij aldus?

Langen tijd geleden heeft onze God de wereld gemaakt en de wereld is Zijn eigendom.

De menschen heeft Hij ook gemaakt en Hij is er Meester over.

De koning van het land heeft van God het bevel ontvangen, de menschen goed te beschermen.

De blanken en Indianen en Eskimo's hebben hem tot heerscher. Hij is hun heerscher en daarom beveelt hij:

„Gij zult niet dooden!"

Doch als een man een man doodt, dan zendt de koning zijn dienaren, de politie, om den moordenaar te grijpen en te dooden.

Maar gij zult den moordenaar niet dooden, noch zijn dood veroorzaken. Dit mogen alleen 's konings dienaren, de politie, doen.

Doch als een man een moord begaat, zegt het den dadelijk aan de dienaren des konings, de politie, en zij zullen den moordenaar grijpen en binden en de heerscher zal hem vonnissen.

Zoo beveelt onze God ons, zoodat gij het bevel des konings moet opvolgen.

(w.g.) DUNCAN C. SCOTT,
Belast met Eskimo-zaken,
George R.I. Ottawa, Canada

***

Op Zondag 31 October werd te New-York plechtig ingewijd het nieuwe gebouw van de „Ridders van Columbus." Het reusachtig gebouw van 15 verdiepingen is gelegen aan de Eight Avenue en 51ste straat, en heeft drie en half millioen dollar gekost, terwijl de meubileering en verdere inrichting een half millioen dollar gekost heeft. Geheel het werk der grootsche katholieke organizatie zal er in gecentralizeerd worden.

Kardinaal Hayes verrichtte de plechtigheden.

***

Op 8 November hebben Kardinaal Mundelein van Chicago en Kardinaal Hayes van New-York de officieele vertooning bijgewoond van de film van het Eucharistisch Congres, in het Jolson theater. Met 20 camera's heeft de „Fox Film corporation" geheel 't verloop van het congres gefilmd. In 't geheel werd er 36.000 voet film opgenomen, onder de leiding van een technisch expert. Onder de leiding van Mgr. Quille, algemeen Secretaris van het Congres en een speciaal comité van priesters en leeken, door Kardinaal Mundelein daartoe aangewezen, is daaruit de film vervaardigd, ter lengte van 8.000 voet.

De film begint te Rome, met het vertrek van den pauselijken delegaat, Kardinaal Bonzano, en gevolg. Verder zien wij Hem te Parijs, waar zich andere Kardinalen bij Hem aansloten: wij zien de Kardinalen te Cherbourg aan boord van de *Aquitania* gaan, vergezellen ze op hun reis tot de schitterende ontvangst te New York. In Chicago wonen wij drie groote meetingen binnenshuis en de monstermeetingen in Soldier's Field bij, met tot slot de overweldigende processie rond het St. Mary's Lake in het park van het Seminarie Mundelein.

Voor de vele blijken van belangstelling ondervonden bij de ziekte en bij het overlijden van onze geliefde zuster en nicht

Marie Jeannette Tillerman,

betuigen wij aan allen onzen hartgrondigen dank.

Gezusters Tillerman

J. Wilhelmina Raven.

K XIII.

10.000 mijlen op en onder zee.

De „New-York Times" wijdt e[en] artikel aan de reis van den Holland[...] schen onderzeeër K-XIII, die zond[er] geleide 10.000 mijlen heeft afgele[gd] van den Helder naar San Francis[co]. De correspondent van bovengenoe[md] blad schrijft o.a. uit San Francisco:

De Hollandsche onderzeeër, die e[e]nige dagen geleden alhier arriveer[de], vestigde een nieuw record voor e[en] onderzeeër zonder de bescherming v[an] een convooi.

De lange reis, gedeeltelijk onde[r] en gedeeltelijk boven water, is zonde[r] noemenswaardige voorvallen volbracht, aldus de commandant, luitenant L. C. L. van der Kun, hoewel hij voortd[u]rend eenigszins pessimistisch was ge[]stemd geweest. „Maar het is alt[ijd] beter pessimistisch te zijn op e[en] onderzeeër, dat is veiliger", zei hij.

Ook de bemanning moet steeds, e[n] vooral als men onder water vaa[rt], ernstig zijn en stipt zich houden a[an] de voorgeschreven regels. Daaro[m] werd het gewone „oorlam" der mari[ne] aan boord niet uitgereikt.

De officieren en matrozen en eve[n]zoo dr. Vening Meinesz van het Ne[]derlandsch Aardmeetkundig Comi[té] gebruikten dezelfde enge ruimte v[oor] slaapgelegenheid.

De K-13, zeide de heer van der Ku[n], heeft echter grootendeels aan de o[p]pervlakte gevaren met een snelhe[id] van acht knoopen in het uur. D[e] maximum-snelheid bedraagt 18 kno[o]pen, maar de commandant beperk[te] de snelheid op zoo'n langen toe[r]. De onderzeeër heeft den 29sten M[] den Helder verlaten. De laatste have[n] die men aandeed voor men naar [de] nieuwe wereld overstak, was Las Pa[l]mas, waar de avontuurlijke reis bego[n]. De bemanning heeft onderweg ze[lfs] geen rookpluim gezien.

Door de geringe snelheid leek [de] reis wel wat op die van Columbu[s]. Men wist dat in drie maanden ge[en] land zou worden gezien. Elken d[ag] gingen wij eenigen tijd onder wat[er] waar dr. Meinesz dagelijks slinge[r]proeven nam. Er werd echter ge[en] enkel bewijs geleverd voor of teg[en] de Duitsche theorie der drijven[de] continenten, zoodat de aardigheid v[an] de proeven er voor de bemanni[ng] gauw af was.

Na weken gevaren te hebben b[e]reikte men Curaçao en verbleef d[aar] eenigen tijd. Daarna ging het n[aar] Colon, door het Panamakanaal na[ar] Bilbao en nu was men in den Groot[en] Oceaan. Hier begonnen weer la[ngere] onderzoekingen en men bleef daar soms zeer lang onder water.

Mazatlan in Mexico was de laat[ste] stopplaats vóór San Francisco en m[en] kan begrijpen, dat de bemanning zi[ch] verheugde in het vooruitzicht van tw[ee] weken aan wal.

Van San Francisco zal de 230 v[oet] lange onderzeeër den tocht voortzet[ten] naar Honoloeloe en verder la[ngs] Guam, Yap, Manilla, Ambon, Ba[nda] en Bima naar de eindhaven Soerab[aja].

Doordien de ranke boot een [dag] voor den aangegeven tijd in de hav[en] van San Francisco aankwam, is [er] geen ontvangst geweest en was [er] geen loods om haar naar de binne[n]haven te brengen. Zoodoende dr[eef] zij uren lang doelloos in de hav[en] rond, dwars door een zeilwedstr[ijd].

Later ontdekte een regeeringssle[ep]boot den onderzeeër, onderzocht w[at] voor vaartuig het was en wees h[et] zijn ligplaats aan.

Commandant van der Kun ov[er]schat de waarde der onderzeeërs n[iet], maar gelooft, op grond van zijn [er]varingen gedurende den tocht, dat [ze] het nuttigst kunnen zijn voor verk[en]ningsdoeleinden. Hij wees er vo[ort]op, dat gebrek aan ruimte, bij ond[er]dompeling ook gebrek aan friss[che] lucht en het ontbreken van aan [be]derf onderhevige voedingsmidde[len] wel eenige bezwaren voor de bem[an]ning zijn op zoo'n langen tocht. M[aar] hij voor zich prefereert de gemak[ken] der grootere schepen toch niet.

Hij was van meening, dat de ee[rste] 10.000 mijlen van deze tocht wel [de] moeilijkste zijn geweest.